

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Alla kan vara med men det kräver tid och omsorg.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

Den här trappan blev klar under en långhelg.

PRIS

Cirka 3.000 kronor

MATERIAL

- Slipskivor, korn 80, 120 och 180
- Akrylfog
- Träspackel
- Målarfärg
- Hårdvaxolja
- Skötselprodukt
- Övrigt. Tejp etc för täckning

SPECIALVERKTYG

- Lackfräs
- Färgskrapa

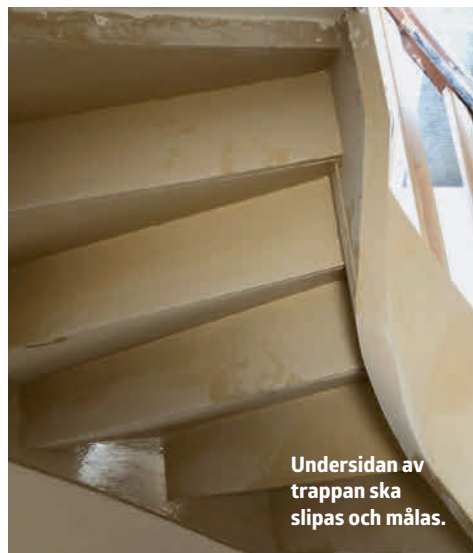
Mattan måste lossas så vi kan komma åt.

Det gamla lacket måste slipas bort helt innan stegen får ny olja.

De många färglagren ska skrapas och slipas bort innan ommålning.

Undersidan av trappan ska slipas och målas.

FÄRGSKRAPA tar effektivt bort tjocka lager av lack och färg.

LACKFRÄS är den absolut mest effektiva maskinen för att ta bort lack och färg i tjocka lager.

DELTASLIP som kan både kapa och slipa. Kommer åt och slipar in i 90-gradershörn.

EXCENTERSLIP grov- och finslipar enkelt trappan och trappstegen.

MULSTISLIPMUS kommer åt där excenterslipen inte gör det.

TOTAL FÖRVÄNDLING

Det kan tyckas hopplöst **men även den fulaste och mest slitna trappan kan bli som ny** – med rätt verktyg och mycket vilja.

Man ska inte döma hunden efter håren. För även om trappan här ser ut som ett hopplöst fall med sin mönstrade matta och lager på lager av lack och färg så finns det hopp.

För under det föråldrande lagret är trappan frisk och stark och byggd av bra material. Det visar sig faktiskt att den är ganska vackert byggd.

Det ser vi dock först när all lack och färg är bortskrapad och det gamla träet har slipats ner.

Men även om det kan vara lockande att lämna trappan helt bar, behöver den behandlas. Den slits annars lätt av allt spring upp och ner för den.

Lösningen är färg till räcken och de vackert snidade balustrarna och sedan en hållbar oljebehandling för de vackra trappstegen. Då kommer den fina konstruktionen åter fram igen, nu i modern tappning. □

Skrapa och slipa

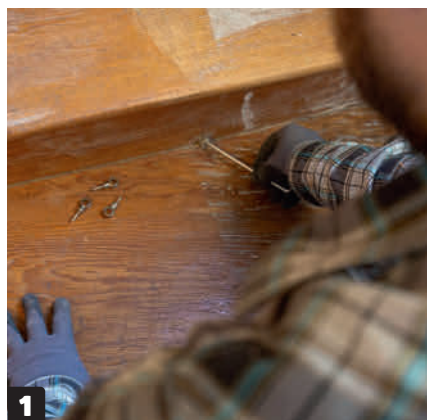
Den första uppgiften är att få bort all gammal lack och färg så att vi kan komma ner till det rena träet.

Om vi försöker ta bort de många lagren lack och målarfärg med en slip kommer det gå åt många slipskivor och många timmar. Därför använder vi en lackfräs som kan få bort lack och målarfärg mycket mer effektivt.

När det mesta är borta använder vi sedan slipmaskinen och börjar med korn 80 och slutar med korn 180. Vi använder skyddsglasögon, mask och hörselskydd.

Lackfräsen är suverän

För en trappa med ett tjockt lager lack är en lackfräs det absolut mest effektiva verktyget. Dess roterande blad tar vanligtvis bort upp till 0,3 mm lager. Det tar lång tid för en excenterslip och går åt många slipskivor att uppnå samma resultat. Men var försiktig eftersom det lätt kan bli hack. Ett tips är att hyra, eller köpa när det är rea.

1 **Ta bort skurvar och spik m m.** Spik eller skruvar som har hållit trappan på plats behöver tas bort. Om det finns spikhuvuden som sticker upp så slå in dem helt. De kan annars förstöra slipmaskinerna.

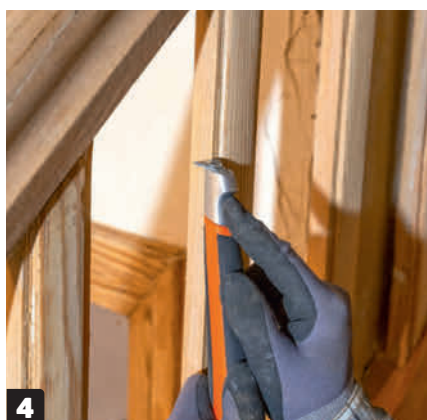
Håll lackfräsen helt plant och håll den i rörelse så att den inte gör hack i träet.

Börja med den grövsta maskinen.

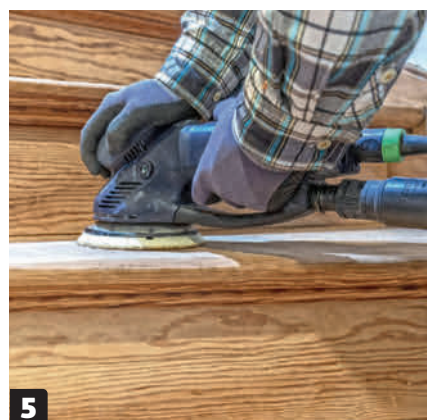
Här tar lackfräsen bort tjocka lager av färg och lack från undersidan av trappan. Den kommer även användas på trappstegen.

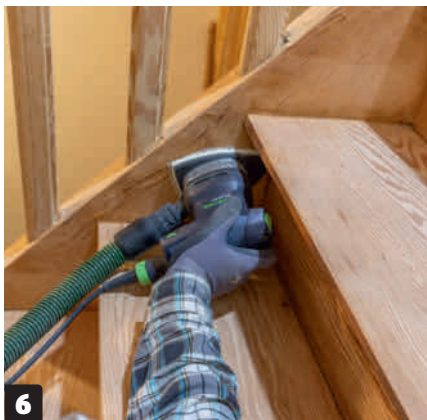
3 **Skrapa av lacken** med färgskrapan där lackfräsen inte kan komma åt, som här ovanpå vangstyckena.

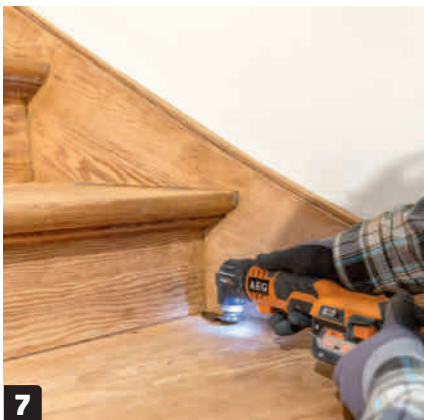
4 **Du kommer åt i alla hörn** med färgskrapan, till exempel i de fina detaljerna på trappräcket. Ju hårdare du trycker på skrapan, desto mer färg tar den bort.

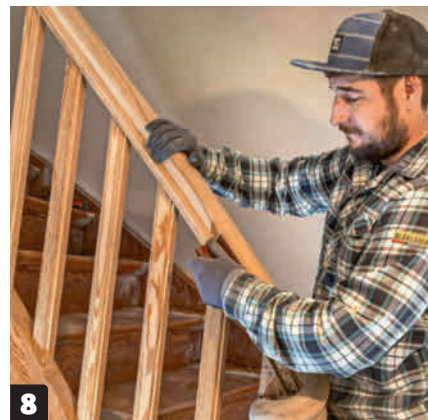
5 **Slipa ytorna med en excenterslip.** Med sina cirkulära rörelser är det en av de mest effektiva maskinerna. Överväg att köpa en med dammfilter som då går att ansluta till en dammsugare.

Slipa mindre ytor med en multislip som lättare kan komma in i alla hörn och skrymslen än en excenterslip.

Slipa ända in i alla hörn. Här kommer man åt med en deltaslip med en slipplatta av stål.

Slipa de fina detaljerna med sandpapper. I de fina detaljerna på räcket är det svårt att komma åt med en slipmaskin så här får man slipa för hand.

Reparera

När trappan har slipas fri från lack och färg blir gamla skador synliga. De ska fixas innan trappan lackas och målas igen.

Några av stegen knarrar men det löser vi genom att slå i små träkilar mellan plansteg och sättsteg eller mellan plansteg och vangstycke beroende på varifrån knarrljudet kommer.

Slutligen tittar vi på gamla lagningar. Är de tillräckligt bra eller behöver de tas bort eller bytas ut? Nu finns chansen att få ut bästa möjliga resultat av våra ansträngningar.

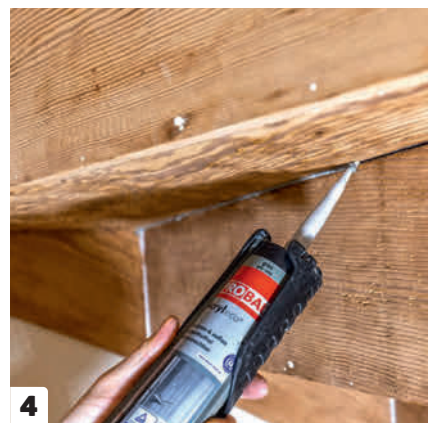
Skär till små kilar för att stödja trappsteget som knarrar. Här skaver det mot sättsteget och de små kilarna stabiliserar steget.

Slå in kilarna så att de sitter spänt och stöttar steget.

Kapa kilarna med deltaslipen så att de är i nivå med sättsteget. Kapa försiktigt så att du inte gör hack i steget.

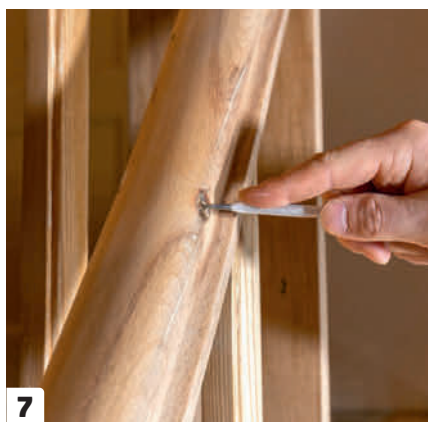
Täck springan med akrylfog av god kvalitet. På så sätt skyddar du dig lite bättre mot framtida gnissel.

Spika fast lösa balustrar ordentligt med små dyckert som slås diagonalt underifrån upp i trappräcket.

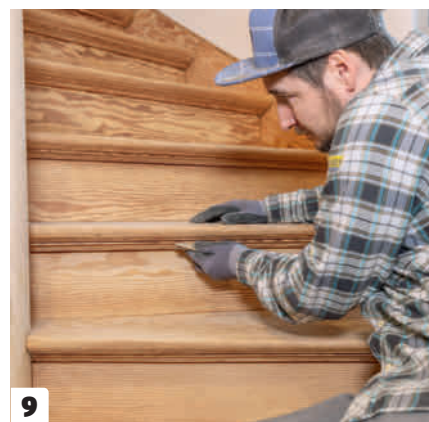
Laga hack och djupa repor med träspackel. Fyll i, låt spacklet torka och slipa sedan lätt över det.

Kolla efter gamla lagningar. Om de är dåligt gjorda så att fyllningarna smulas sönder, petar du i dem, skrapar ur dem och fyller i igen.

Sandpappra före målning. Se även till att lagningar som inte är riktigt dolda slipas med sandpapper. I de små spårerna i balustrarna måste vi vika en bit sandpapper för att komma åt.

Kom ihåg undersidan av trappstegen. Eventuellt behöver överskott av spackel slipas ner, liksom lackrester.

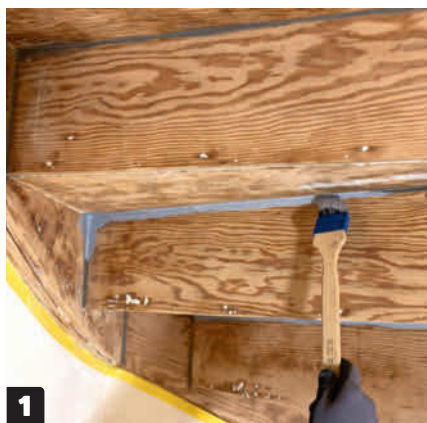
Måla och olja

Allt trä är nu slipat och det är dags för trappans sista moment.

Vi rekommenderar att välja en behandling som gör trappan hållbar eftersom den kommer att användas flitigt. Risken är annars att du får gå igenom hela processen igen om några år.

Vi väljer här en vitpigmenterad hårdvaxolja som är lätt att fräscha upp. Den ljusar också upp träet som oundvikligen blir gult med tiden.

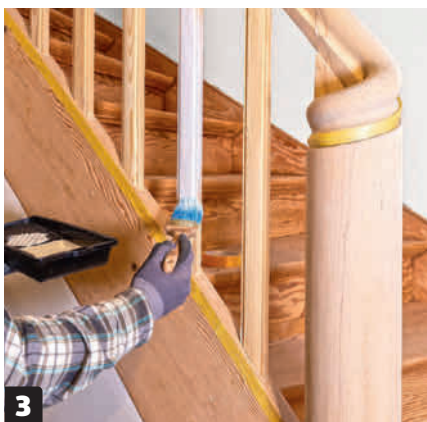
Låt det sedan torka enligt tillverkarens rekommendationer.

Måla kanter och hörn innan du målar en hel yta. Täck med tejp mot delar som inte ska målas.

Måla ytorna med en roller. En mindre roller är praktisk eftersom ytorna inte är så stora.

3

Använd en mjuk pensel på trappräcket.

Den fungerar bra för att komma åt alla små detaljer.

4

Sättsteg är benämningen på de vertikala ytorna mellan själva stegen.

Måla gärna sättstegen i samma färg

som vangstyckena om man vill skapa lite kontrast. Annars behöver de bara oljas in eller få samma lack som planstegen.

5

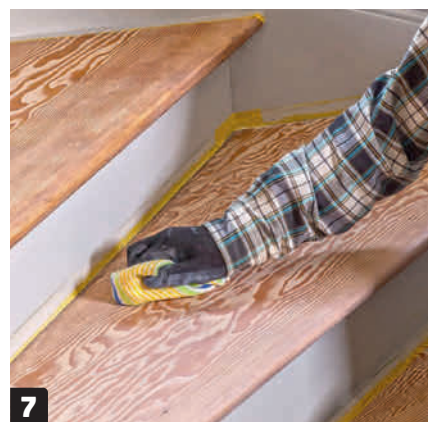
Använd en bred pensel på planstegen.

Här har vi valt en pigmenterad hårdvaxolja som ska masseras in i träet vilket den breda penseln är bra till.

6

Rolla oljan på vangstycket. Rollern är utmärkt för att massera in den vitpigmenterade hårdvaxoljan i träet på vangstycket.

7

Ta bort överflödiga olja efter en halvtimme. Oljan torkas bort med en mjuk bomullstrasa. Trasan måste sedan förvaras lufttätt eftersom den annars kan självantända.

8

Extra skydd. Till vissa oljor kan du köpa en vårdolja som fräschar upp och ger extra bra skydd.

9

Maskeringstejpen kan sedan tas bort och små misstag kan rättas till om tejpen till exempel har suttit lite för nära det som ska målas.

10

Nu är trappan som ny med färgad undersida, målade vangstycken och trappräcke samt oljade plansteg och ledstång.